

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

Davacı : Solmaz-Mercan Mutfak Eşyaları Tic. ve San. A.Ş.
Vekili : Av. Bedir Karaca
Tevfik Erdönmez Sok. Yayla Palas Apt. No:22, K:2, D:7
Esentepe - Şişli / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B 3 Blok Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Nuran İnan - Aynı adreste

Davalı Yanında Katılan : Anadolu Cam Sanayi A.Ş.
Vekili : Av. Nazmi Tekin
Ziya Gökalp Caddesi, No: 22/27 Kızılay-ANKARA

Davanın Özeti : Anadolu Cam Sanayi A.Ş.'nin (Anadolu Cam), grup şirketlerinden olan Paşabahçe'nin lehine olmak üzere, 2002 yılından itibaren Solmaz Mercan'a mal tedarikinde ciddi kısıtlamalara gittiği ve yalnızca ihracat kaydıyla mal tedarik ettiği, cam ambalaj pazarındaki hâkim konumu dikkate alındığında bu davranışının, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu'nun 6. maddesinin ihlâli olduğu iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucu; mevcut bilgi ve belgeler ihlâlin varlığını ortaya koymaya yeterli olmadığından ceza tertibine gerek bulunmadığına, hâkim durumda olan adı geçen teşebbüsün rekabeti kısıtlayıcı karar ve uygulamalardan kaçınması yönünde Başkanlık tarafından görüş yazısı gönderilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.06.2007 tarih ve 07-47/506-181 sayılı kararının, yapılan soruşturma sonucunda, Anadolu Cam'ın hâkim durumunu kötüye kullanarak davacı şirkete haksız ve hukuka aykırı bir biçimde mal vermediğinin kesin bir şekilde ortaya konulduğu, buna karşılık, Kanun'da yer almadığı halde, mal vermeme eylemi sonucunda, fiyat ve ürün kalitesi gibi tüketiciye yansıyan hususlarda hissedilir bir etkinin ortaya çıkmadığı gerekçesiyle, bu eylemin rekabeti kısıtlayıcı etkisi olmadığı sonucuna varılarak tesis edilen dava konusu Kurul kararında hukuka uyarlık bulunmadığı ileri sürülerek iptal edilmesi istenilmektedir.

Davalı İdarenin Savunmasının Özeti : Mal vermeyi kesme eyleminin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilmesi için, ilgili teşebbüsün uğramış olduğu zararlar yanında, cam ev eşya pazarında doğrudan tüketiciye yansıyan, fiyat ve ürün kalitesi gibi hususlarda hissedilir bir etkinin de ortaya çıkmasının gerekli olduğu, soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi sonucunda, soruşturma konusu eylem neticesinde, şikâyet sahibi davacı şirketin piyasa faaliyeti bir ölçüde kısıtlanmış olmakla

I.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

birlikte, bu durumun ilgili pazarda fiyat ve kalite yönünden olumsuz bir etki doğurmadığı, dolayısıyla gerekli tüm koşulları taşımayan mal arzının kesilmesi eyleminin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Davalı Yanında Katılanın Savunmasının Özeti: Belli dönemlerde satış adetlerinde yaşanan düşüşlerin, esas itibarıyla davacı şirketin talep ettiği ürünlerin üretimine yönelik teknik kısıtlardan ve firmalarının üretim ve satış politikasında meydana gelen değişikliklerden kaynaklandığı, müşterilerden gelen özel taleplerin yerine getirilebilmesi için, bu taleplerin belirli bir ölçüğün üstünde ve istikrarlı olması gerektiği, ayrıca firmalarının stratejilerinin öncelikle sanayici/dolumcu müşterilerinin taleplerinin karşılanması yönünde olduğu, davacı şirketin özel taleplerinin ise bu çerçevenin dışında kaldığı için karşılanamadığı, kaldı ki davacı şirketin kendisine maliyet avantajı sağlaması nedeniyle de alımlarını ithalata ve Marmara Cam'a kaydırmış olabileceği, salt alım miktarındaki azalmayla, firmalarının mal vermeyi reddederek hâkim durumunu kötüye kullandığı sonucuna ulaşamayacağı, öte yandan, firmaları tarafından rekabetin ihlâl edildiği yönünde yapılmış bir tespit bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Betül ÖZYİĞİT'in Düşüncesi : Dava konusu olayda, piyasada hâkim durumda olan Anadolu Cam tarafından, Solmaz - Mercan Mutfak Eşyaları Ticaret ve San. A.Ş. ile aralarında süregelen arz ilişkisinin, mal vermeyi reddetme davranışı ile kesildiği ve bu davranışın, objektif olarak haklı gerekçelere dayanmadığının Rekabet Kurulu'nca tespit edilmesine karşın, bu davranışın rekabeti kısıtlayıcı etkisi olma şartının gerçekleşmediği gerekçesiyle, "mevcut bilgi ve belgeler ihlâlin varlığını ortaya koymaya yeterli olmadığından ceza tertibine gerek bulunmadığına" karar verilmişse de; cam ambalaj pazarında yer alan Anadolu Cam'ın söz konusu mal vermeme eyleminin, anılan Kanun'un 6.maddesinin (d) fıkrasındaki; Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler kapsamında olduğu ve Yasa'da açıkça kötüye kullanma hali olarak değerlendirildiği, ayrıca Anadolu Cam ve Solmaz - Mercan Mutfak Eşyaları Ticaret ve San. A.Ş. dikey bir ticarî ilişki içinde olsalar da Şişe Cam Grubu içinde yer alan Paşabahçe nedeniyle rakip olduklarından, Anadolu Cam'ın Paşabahçe lehine davranışlarının; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6.maddesinde, hâkim durumu kötüye kullanma halleri arasında sayılan (a) Ticarî faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler kapsamında yer aldığından, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin 2.fıkrası uyarınca para cezası verilmesi gerekirken, mal vermeyi reddetme kapsamında olan süregelen arz ilişkisinin kesilmesi durumunun, hâkim durumun

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

kötüye kullanılması olarak sayılması için taşınması gereken unsurlardan 4.kriter olan rekabeti kısıtlayıcı etkisi olması şartının gerçekleşmediği gerekçesiyle tesis edilen işlemden hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, Rekabet Kurulu'nun 05.06.2007 tarih ve 07-47/506-181 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında kanunun 1. maddesinde; bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiştir. 6. maddesinde de; bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiştir, yasanın 16/2 maddesinde ise, bu kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; piyasaya hakim durumda olan Anadolu Cam tarafından, davacı şirket ile aralarında mevcut ticari ilişkinin, mal vermeyi reddetme davranışı ile kesildiği ve bu davranışın, haklı gerekçelere dayanmadığı hususunun Rekabet Kurulu tarafından tespit edildiği halde bu davranışın rekabeti kısıtlayıcı etkisi olma şartının gerçekleşmediği gerekçesiyle ceza tesbitine gerek bulunmadığına karar verilmiş ise de; Cam ambalaj pazarında yer alan Anadolu Çam'ın bu eyleminin anılan yasanın 6/(d) maddesinde belirtilen rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, Yasanın 16/2. maddesi uyarınca para cezası ile cezalandırılması gerekirken, ceza tertibine gerek bulunmadığına dair olarak tesis edilen dava konusu kararda hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin raporu ve sözlü açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki bilgi ve belgeler incelendikten sonra, işin gereği görüldü:

Dava, Anadolu Cam Sanayi A.Ş.'nin (Anadolu Cam), grup şirketlerinden olan Paşabahçe'nin lehine olmak üzere, 2002 yılından itibaren Solmaz Mercan'a mal tedarikinde ciddi kısıtlamalara gittiği ve yalnızca ihracat kaydıyla mal tedarik ettiği, cam ambalaj pazarındaki hâkim konumu dikkate alındığında bu davranışının, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin ihlâli olduğu iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucu; mevcut bilgi ve belgeler ihlâlin varlığını ortaya koymaya yeterli olmadığından ceza tertibine gerek bulunmadığına, hâkim durumda olan adı geçen teşebbüsün rekabeti kısıtlayıcı karar ve uygulamalardan kaçınması yönünde Başkanlık tarafından görüş yazısı gönderilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.06.2007 tarih ve 07-47/506-181 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1.maddesinde, bu Kanun'un amacının, "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak" olduğu belirtilmiş olup; anılan Yasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, anılan Yasanın 6. maddesinde ise; "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır. Kötüye kullanma halleri özellikle şunlardır:

a) Ticarî faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması. " hükmü yer almıştır.

Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde ise, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmış, anılan Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrasında, 6. maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul kararı ile sabit olanlara, bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayri safi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği hükümlerine yer verilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un "Başvuru Sahiplerine Bildirim" başlıklı 42. maddesinin ilk fıkrasında, Kurulun, ihbar veya şikâyet başvurularında ileri sürülen iddiaları ciddi ve yeterli bulması durumunda, ihbar veya şikâyet edenlere ileri sürülen iddiaların ciddi bulunduğunu ve araştırmaya başladığını yazılı olarak bildireceği; ikinci fıkrasında ise Kurulun, gerek başvuruları açıkça reddetmesi, gerekse süresi içinde bildirimde bulunmayarak reddetmiş sayılması durumlarında, doğrudan ya da dolaylı menfaati olduğunu belgeleyen herkesin Kurulun ret kararlarına karşı yargı yoluna başvurabilecekleri kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Rekabet Kurulu'nun 21.04.2005 tarih ve 05-26/296-M sayılı kararı ile 15.08.2005 tarih ve 05-51/785-M sayılı kararı çerçevesinde yapılan yerinde incelemelerde; cam ambalaj pazarında hâkim durumda olan Anadolu Cam'ın, aralarında Solmaz Mercan'ın da bulunduğu bazı müşterilerine mal vermeyi kesmek suretiyle cam ev eşyaları (züccaciye) pazarındaki rekabeti aynı ekonomik gruba bağlı Paşabahçe lehine bozmaya çalıştığına ilişkin belge ve bilgiler elde edilmesi üzerine, raportörler tarafından düzenlenen 06.10.2005, 2005-1-119/II- 05-HU sayılı İlk İnceleme Raporunun 10.10.2005, REK.0.05.00.00-110/200 sayılı Başkanlık önergesi ile 27.10.2005 tarihli Kurul gündeminde ele alındığı ve 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca dosya konusu iddialara yönelik olarak önaraştırma yapılmasına 05-74/1006-M sayı ile karar verildiği, söz konusu karar uyarınca düzenlenen 03.03.2006 tarih, 2005-1-119/ÖA-06-IAY sayılı Önaraştırma Raporu'nda Kanun'un 41. maddesi gereğince Anadolu Cam hakkında soruşturma açılması gerektiğinin ifade edildiği, söz konusu Önaraştırma Raporunun, Rekabet Kurulunun 09.03.2006 tarihli toplantısında

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

görüştürerek, 06-18/211-M sayı ile Anadolu Cam hakkında soruşturma açılmasına karar verildiği, soruşturma heyetince 29.12.2006 tarih ve SR/06-26 sayılı soruşturma raporunun hazırlandığı, 05.06.2007 tarihinde sözlü savunma toplantısında ilgililerin son savunmalarını yaptığı ve Kurulun aynı tarihte yapılan toplantı sonucunda nihaî kararını verdiği; dava konusu Kurul kararında ilgili ürün pazarlarının "cam ambalaj pazarı" ve "cam ev eşyası pazarı", ilgili coğrafi pazarın ise "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlendiği, hakkında soruşturma yürütülen Anadolu Cam'ın, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. (Şişecam)'nin bağlı şirketlerinden biri olduğu, Şişecam'ın temel faaliyet alanlarının 4 grup altında Düz Cam Grubu, Cam Ambalaj Grubu, Cam Ev Eşyası Grubu, Kimyasallar Grubu olarak toplandığı, Anadolu Cam'ın, Şişecam'ın cam ambalaj işini yürüten şirketi konumunda olduğu, şirketin gıda, su, meşrubat, maden suyu, bira, şarap, yüksek alkollü içkiler, ecza ve kozmetik sektörüne yönelik çeşitli hacim ve renklerde cam ambalaj malzemesi ürettiği, Anadolu Cam'ın yurt içinde Mersin, Bursa-Yenişehir ve Topkapı olmak üzere 3 ana fabrikası, yurt dışında ise Rusya'da 3 ve Gürcistan'da 1 tane olmak üzere 4 üretim tesisi bulunduğu, 2005 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de kurulu fabrikaların toplam üretim kapasitesinin yaklaşık 600 bin ton düzeyinde olduğu, cam ambalaj malzemeleri pazarında ilk yatırım maliyetinin yüksek olması nedeniyle, güçlü bir sermaye ile pazara ilk giren teşebbüsün önemli bir rekabet avantajı elde ettiği, bu durumun Türkiye cam ambalaj malzemeleri pazarı bakımından da belirleyici olduğu, cam ambalaj pazarında iki yerli üretici bulunduğu, bunların Anadolu Cam ve Marmara Cam olduğu, Anadolu Cam'ın pazara giren ilk teşebbüs olarak çok büyük bir pazar gücüne sahip olduğu, 1990'lı yılların sonlarına doğru piyasa giren Marmara Cam'ın kapasitesi ve faaliyetlerinin sınırlı kaldığı, şarap için cam ambalaj pazarı hariç tüm alt pazarlarda Anadolu Cam'ın yüksek pazar payları bulunduğu, cam ambalaj pazarında talebin büyük bir çoğunluğunun yerli üretimden karşılandığı, ithalat açısından bakıldığında ise, nakliye maliyetlerinin yüksekliği ve gümrük mevzuatının dış piyasalardan mal alımını zorlaştırabildiği, cam ambalaj malzemelerinin hacmine göre değerinin düşük olması bu ürünlerin ekonomik olarak taşınma mesafesini sınırlandırdığı, bu nedenle, cam ambalaj üretim tesislerinin kurulu oldukları çevrede büyük bir pazar gücüne sahip oldukları, Anadolu Cam'ın, Türkiye cam ambalaj malzemeleri pazarında hâkim durumda olduğu, cam ambalaj malzemeleri ile cam ev eşyalarının esas itibarıyla kullanım amaçları bakımından birbirinden net bir şekilde ayrılabilen ürünler olduğu, pazarda yalnızca cam ev eşyası ya da ambalaj malzemeleri üreten kuruluşlar olmakla birlikte, soruşturma konusu olan eylem bakımından, her iki pazarın çakiştiği bir durumun söz konusu olduğu, Solmaz Mercan'ın, Anadolu Cam tarafından üretilen ve esas itibarıyla cam ambalaj olarak kullanılan kavanoz tipi ürünlere, kulp, kapak vs. aksesuarlar eklemek suretiyle, bunları cam ev eşyasına dönüştüren, bu nedenle de cam ev eşyası pazarında faaliyette bulunan bir şirket olduğu, soruşturma kapsamında incelenen iddianın, Solmaz Mercan'ın bu faaliyetlerinin, Şişecam Grubu bünyesindeki cam ev eşyası üreticisi olan Paşabahçe'ye rakip hale geldiği, dolayısıyla Anadolu Cam tarafından sağlanan ambalaj esaslı malzemelerin Solmaz Mercan'a

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

satışının durdurulduğu yönünde olduğu, söz konusu eylemin bu haliyle, mal vermenin kesilmesi suretiyle "hâkim durumun kötüye kullanılması" olarak değerlendirilmesi gerektiğinin iddia edildiği, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde, mal vermenin kesilmesi eyleminin, hâkim durumun kötüye kullanılması olarak sayılan haller arasında yer almadığı, ancak maddede sayılan diğer hallerin de yalnızca örnek niteliğinde olduğu ve bunlar dışındaki benzer kötüye kullanma hallerinin de ihlâl olarak değerlendirilebileceği, soruşturma konusu eylemin, Kanun'un 6/a maddesinde yer alan "rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması" ve 6/d maddesinde yer alan "bir pazardaki hâkim durumun başka bir pazarda kötüye kullanılması" hallerine örnek teşkil edebileceğinin görüldüğü, ancak bu halde de "mal vermenin kesilmesi" eyleminin rekabet üzerindeki etkilerinin sağlıklı biçimde değerlendirilebilmesi için, AB içtihatlarında da yerleşik uygulamaya dönüşmüş bulunan genel ölçütlerden hareket edilmesi gerektiği, mal vermeyi reddetme kapsamında olan süregelen arz ilişkisinin kesilmesi durumunun, hâkim durumun kötüye kullanılması olarak sayılması için taşınması gereken unsurlar olarak; mal vermeyi reddeden şirketin hâkim durumda olması, "mal vermeyi reddetme" davranışının olması, mal vermeyi kesmenin objektif olarak haklı gerekçelere dayanmaması ve rekabeti kısıtlayıcı etkisi olmasının gerektiği, Anadolu Cam'ın cam ambalaj malzemeleri pazarında hâkim durumda olduğu, dolayısıyla, yukarıda sayılan unsurların birincisinin dosya konusu bakımından sağlanmış bulunduğu, Solmaz Mercan'ın Anadolu Cam'dan yapmış olduğu alımların 2001 yılı itibarıyla ulaştığı yaklaşık 32 milyon adetten 2 milyon adede kadar gerilemesi ve bu durumun soruşturma raporunda yer verilen çok sayıda belge ile Anadolu Cam'ın arzı kısıtlama kastından kaynaklandığının açıkça ortaya konulmuş olması nedeniyle, ikinci unsur olan "mal vermeyi reddetme davranışı"nın da dosya konusu eylem bakımından sağlandığı, söz konusu mal vermeyi kesme davranışının, Anadolu Cam'ın karşı karşıya olduğu kapasite kısıtlarından kaynaklandığına ilişkin savunmanın da yerinde görülmediği, söz konusu kapasite kısıtlarının ancak belirli dönemlerde ve istisnai olarak etkili olabileceği, Solmaz Mercan'a uzun süredir uygulanan arz kısıtlamasını açıklamakta yetersiz olduğunun, dosya mevcudu bilgi ve belgelerden açıkça görüldüğü, bu nedenle, mal vermeyi kesme davranışının 3. unsuru olan "söz konusu davranışın objektif nedenlerden kaynaklanmaması" halinin de dosya konusu eylem bakımından sağlandığı, bu durumda, eylemin ihlâl teşkil edip etmediği ve teşebbüse 4054 sayılı Kanun kapsamında ceza uygulanıp uygulanmayacağı bakımından, son kriter olan "eylemin rekabet üzerinde kısıtlayıcı etkisinin olması" hususunun önem kazandığı, 2002 yılı itibarıyla Anadolu Cam'ın arz miktarını ciddi boyutlarda kısıtlamaya başlaması ile birlikte Solmaz Mercan 2 kaynaktan mal alımına yöneldiği, bunların ithalat ve diğer yerli üretici olan Marmara Cam olduğu, Marmara Cam'ın ürettiği ambalaj esaslı malzemelerin kalitesine yönelik eleştiriler mevcut olmakla birlikte söz konusu teşebbüsün Solmaz Mercan'ın ana tedarikçisi haline geldiğinin anlaşıldığı, ancak 1998-2001 yılları arasında kazandığı ivme ile karşılaştırıldığında, Marmara Cam'dan yapılan alımların Solmaz Mercan'ın taleplerini tam olarak karşılayamadığı, bu nedenle ilgili teşebbüsün

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

mal vermeme eyleminden olumsuz etkilendiği, bununla birlikte, mal vermenin kesilmesi eyleminin ihlâl olarak değerlendirilebilmesi bakımından, ilgili teşebbüsün uğramış olduğu zararlar yanında, cam ev eşyaları pazarında doğrudan tüketiciye yansıyan, fiyat ve ürün kalitesi gibi hususlarda hissedilir bir etkinin de ortaya çıkması gerektiği, bu bakımdan cam ev eşyaları pazarına ilişkin veriler dikkate alındığında, söz konusu eylem neticesinde, fiyatlandırmaya ilişkin hususlarda piyasaya yansıyan net bir etkiden söz edilemediği, bir başka ifadeyle, eylem neticesinde Solmaz Mercan'ın piyasa faaliyeti bir ölçüde kısıtlanmış olmakla birlikte, bu durumun cam ev eşyalarının fiyatlandırılmasında Şişecam Grubu'nun önemli artışlar yaptığı yönünde bir bilgi ile desteklenemediği, aksine, yakın tarihlerde sonuçlandırılan, cam ev eşyaları pazarındaki fiyatlandırmanın incelendiği 2006-1-87 sayılı dosyada, bizzat Solmaz Mercan tarafından Paşabahçe'nin yıkıcı sayılabilecek seviyelerde düşük fiyat uyguladığı iddiasının ortaya konulması, ilgili pazarda fiyatların artış eğiliminde olmadığına işaret ettiği, söz konusu iddia üzerine yapılan inceleme sonucunda, Kurul'un 20.07.2006 tarihinde almış olduğu 06-53/693-199 karardan da görüldüğü üzere, cam ev eşyaları pazarında "yıkıcı fiyatlandırma" sayılması mümkün olmayan, ancak "rekabetçi" olarak nitelenebilecek bir fiyat seviyesinin mevcut olduğu, dolayısıyla, cam ev eşyaları pazarında yıkıcı fiyatlandırmadan söz edilemediği gibi rekabetçi olmayan bir fiyatlandırmanın da söz konusu olmadığı, çeşitli kampanyalar çerçevesinde pazarda olağan rekabet koşullarının geçerliliğini koruduğu kanaatinin oluştuğu, kalite hususunda ise Solmaz Mercan tarafından dile getirilen en önemli hususun, Marmara Cam'dan yapılan alımlarda %12'ye varan seviyelerde iade oranının mevcut olduğu, bu durumun Solmaz Mercan tarafından karşılaşılan bir kalite sorununa işaret ettiği ve söz konusu iade mekanizması sayesinde, büyük ölçüde piyasaya yansımalarının önlediği, mevcut bilgi ve belgelerin, mal vermeyi kesme eyleminin ihlâl olarak değerlendirilebilmesi için gerekli olan 4. kriteri sağlamak bakımından yeterli görülmediği, bu durumda söz konusu arzın kısıtlanması eyleminin Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlâl teşkil ettiği sonucuna ulaşılamamakla birlikte, soruşturmanın muhatabı olan teşebbüsün hâkim durumda olması nedeniyle bu tür eylemlerinin "ihlâl dönüşme" riski taşıdığı ve bu hususun bildirilmesinin yerinde olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle, hakkında yürütülen soruşturma ile ilgili olarak incelenen dosya kapsamına göre; mevcut bilgi ve belgeler ihlâlin varlığını ortaya koymaya yeterli olmadığından ceza tertibine gerek bulunmadığına, hâkim durumda olan adı geçen teşebbüsün rekabeti kısıtlayıcı karar ve uygulamalardan kaçınması yönünde Başkanlık tarafından görüş yazısı gönderilmesine karar verildiği " bu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda, piyasada hâkim durumda olan Anadolu Cam tarafından, Solmaz-Mercan Mutfak Eşyaları Tic. ve San. A.Ş. ile aralarında süregelen arz ilişkisinin, mal vermeyi reddetme davranışı ile kesildiği ve bu davranışın, objektif olarak haklı gerekçelere dayanmadığının Rekabet Kurulu'nca tespit edilmesine karşın, bu davranışın rekabeti kısıtlayıcı etkisi olma şartının gerçekleşmediği gerekçesiyle, "mevcut bilgi ve belgeler ihlâlin varlığını

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

ortaya koymaya yeterli olmadığından ceza tertibine gerek bulunmadığına" karar verilmişse de, cam ambalaj pazarında yer alan Anadolu Cam'ın söz konusu mal vermeme eyleminin, anılan Kanun'un 6.maddesinin (d) fıkrasındaki; Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler kapsamında olduğu ve Yasada açıkça kötüye kullanma hali olarak değerlendirildiği, ayrıca Anadolu Cam ve Solmaz-Mercan Mutfak Eşyaları Tic. ve San. A.Ş. dikey bir ticarî ilişki içinde olsalar da Şişe Cam Grubu içinde yer alan Paşabahçe nedeniyle rakip olduklarından, Anadolu Cam'ın Paşabahçe lehine davranışlarının; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6.maddesinde, hâkim durumu kötüye kullanma halleri arasında sayılan (a) Ticarî faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler kapsamında yer aldığı da kuşkusuzdur.

Cam ev eşyalarının fiyatlandırılmasında Şişecam Grubu'nun önemli artışlar yaptığı yönünde bir bilgi bulunamaması, aksine, cam ev eşyaları pazarındaki fiyatlandırmanın incelendiği 2006-1-87 sayılı dosyada, bizzat Solmaz Mercan tarafından Paşabahçe'nin yıkıcı sayılabilecek seviyelerde düşük fiyat uyguladığı iddiasının ortaya konulması ve bu iddia üzerine yapılan inceleme sonucunda, Kurul'un 20.07.2006 tarihinde almış olduğu 06-53/693-199 kararda da, cam ev eşyaları pazarında "yıkıcı fiyatlandırma" sayılması mümkün olmayan, ancak "rekabetçi" olarak nitelenebilecek bir fiyat seviyesinin mevcut olduğunun tespit edilmesi, bu olayda hâkim durumun kötüye kullanıldığı gerçeğini değiştirmeyeceği gibi, Rekabet Kurulu'nun dava konusu işleminde; "söz konusu arzın kısıtlanması eyleminin Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlâl teşkil ettiği sonucuna ulaşamamakla birlikte, soruşturmanın muhatabı olan teşebbüsün hâkim durumda olması nedeniyle bu tür eylemlerinin "ihlâl dönüştürme" riski taşıdığı ve bu hususun bildirilmesinin yerinde olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle, hâkim durumda olan adı geçen teşebbüsün rekabeti kısıtlayıcı karar ve uygulamalardan kaçınması yönünde Başkanlık tarafından görüş yazısı gönderilmesine " karar verilmesi de bu eylemlerin gerçekte hâkim durumun kötüye kullanılması niteliğinde olduğunun Kurulca da kabulü anlamına geldiği ve bu haliyle esasen ihlâlin varlığı saptanmış olduğundan, 2002 yılından itibaren tedarik seviyesindeki ciddi azalmaların ortaya çıkmaya başladığı dikkate alındığında, "Kanun'un 6. maddesinin "a" ve "d" bentlerinin ihlâl edildiği anlaşıldığından, anılan Kanun'un 16.maddesinin 2.fıkrası uyarınca para cezası verilmesi gerekirken, mal vermeyi reddetme kapsamında olan süregelen arz ilişkisinin kesilmesi durumunun, hâkim durumun kötüye kullanılması olarak sayılması için taşıması gereken unsurlardan 4.kriter olan rekabeti kısıtlayıcı etkisi olması şartının gerçekleşmediği gerekçesiyle tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/13574
Karar No : 2011/486

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan 154,40-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.100,00-TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacı vekiline verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine 07.02.2011 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk ÖZTÜRK	Turan KARAKAYA	Zümrüt ÖDEN	H.Neşe SARI	Gürsel MEKİK

Yargılama Giderleri :
Başvuru Harcı : 20,00-TL
YD Harcı : 21,40-TL
Karar Harcı : 27,00-TL
Posta Gideri : 86,00-TL
Toplam : 154,40-TL

